

Lestip 'De krijtjes staken'

Over het boek

Teun wil een tekening maken maar wanneer hij zijn krijtjes uit zijn tas wil halen vindt hij een stapeltje brieven. De krijtjes zijn weg... Elk kleurkrijtje heeft een persoonlijke brief naar Teun geschreven: rood heeft nood aan rust, paars wil niet meer buiten de lijntjes gekleurd worden, grijs is het beu om altijd grote dieren te moeten inkleuren, blauw is klein en afgestompt omdat hij al twee jaar de iveauingskleur is van Teun, ... Elke kleur heeft zo zijn verlangens, wensen en opmerkingen. Teun maakt een tekening waarmee hij hoopt dat al zijn krijtjes gelukkig zullen zijn.

Auteur(s)

Drew Daywalt, Oliver Jeffers (illustrator)

Uitgeverij

De Fontein / 2014

Aantal pagina's

36 p.

ISBN

9789026136757

Genre

Doelgroep

1ste leerjaar, 2de leerjaar

Trefwoorden

Auteur lestip

Bert Wastijn

Voor het lezen

Optie 1: Kringgesprek

Kaft en titel

Bekijk samen met de groep de kaft van het boek. Laat de kinderen nadenken wat ze op de tekening zien en wat de titel en de kaft over het verhaal verklappen. Het helpt om hen te laten omschrijven wat ze zien. Vergeet de achterflap niet.

Wat zie je?

Waar zou het boek kunnen over gaan? Waarom denk je dat?

Geel krijtje toont 'wij zijn boos'. Waarom zouden ze boos zijn?

Ontdek het samen met de kinderen in het boek.

Tip: Om de focus op het visuele te versterken, kan in een eerste fase de tekst worden afgeplakt.

Optie 2: Het lege doosje krijtjes

Bij weinig tijd is volgend idee een leuke starter.

Materiaal:

- Een leeg doosje krijtjes (liefst redelijk groot)
- Brieven (al dan niet met tekst op) in een pakje gebundeld
- Papier

Opdracht:

Als voorbereiding heb je alle krijtjes uit de doos gehaald en het pakje brieven in de plaats gestoken.

Het pakje leg je in het midden van de kring kinderen. Samen met een pak papier.

Vertel dat je samen met de kinderen gaat tekenen. (Indien de groep groot is, kun je best verschillende pakjes voorbereiden).

Laat de kinderen beginnen aan de tekening. Dat lukt niet: de krijtjes zijn weg!

Haal het boek boven en toon de kaft. Vertel dat de krijtjes vandaag staken. Net zoals bij Teun. Vertel dan het verhaal van Teun.

Tijdens het lezen

Opvallend

Wist je dat de illustrator voor dit boek de hulp inriep van zeven kinderen: Frieda, Leni, Mia, Shay, Peadar, Logan en Ewan? Wat zouden ze gedaan hebben? Misschien zelf ook getekend? Want lijken de tekeningen soms niet op tekeningen van een kind?

Wist je dat Oliver Jeffers gebruik maakte van een collagetechniek? Foto's en tekeningen worden gecombineerd. Bv. op pagina 3 zie je een foto van een gestrikt pakje brieven.

Wist je dat de druiven van de draak (paars krijtje) zijn verbrand? Grappig! Hoe zou dat komen?

Wist je dat Jeffers de kleur groen subtiel associeert met recyclage en milieu? Je kunt dat zien door de recyclerende krokodillen.

Wist je dat je met Roze ook hartjes op de 'i' kunt tekenen?

Tips

Het kan zijn dat het handschrift niet voor elk kind of voor iedereen even leesbaar is. Zeker bij de eerste lezers kan handschrift moeilijker zijn. Als kinderen het boek zelf zouden lezen, is het belangrijk om dit te bevragen.

Afhankelijk van de groeps-leeftijd, kan gevraagd worden dat de kinderen elk een brief voorlezen.

Na het lezen

Optie 1: Kringgesprek over het boek en over staken, gelijk krijgen en Chantage

Materiaal

- Eventueel artikels, foto's filmpjes van actuele stakingen (spoorweg, onderwijs ...)
- Andere boeken uit de KJV-selectie

Gesprek over het boek en de thema's

Wat heeft Teun gedaan met de brieven van de Krijtjes? Waarom heeft hij dat zo gedaan?

Wat vinden de kinderen daarvan? Waarom zouden ze het (niet) anders aanpakken?

Wat vinden de kinderen van de brieven van de krijtjes? Hebben ze zelf ook al zo'n brief geschreven? Naar wie en waarom?

Sommige uitspraken van de Krijtjes zijn leuk om gesprekken te hebben over de thema's van het boek. Enkele suggesties hieronder:

Paars: "als jij niet onmiddellijk netjes binnen de lijntjes begint te kleuren, dan... dan... stop ik er mee!!"

Zou je dit zelf vertellen tegen een vriend(in)? Waarom wel/niet?

Paars Krijtje zegt dat hij een keurig, nette vriend is. Vind je dit een zin die keurig en net is? Waarom wel/niet?

Is het belangrijk om altijd binnen de lijntjes te kleuren? (Letterlijk: net te kleuren? Of Figuurlijk altijd alles te doen volgens de regels?)

Zwart: "Nu nog je vriend."

Als iemand dit tegen jullie zegt, hoe voelen jullie zich?

Zeg je dat soms ook tegen andere kinderen, mensen?

Hoe zou Teun zich voelen als Zwart Krijtje dit tegen hem zegt?

Groen: "Teun, doe er wat aan en snel. Wij kunnen dit niet langer aanzien."

Waarom vraagt Groen hulp aan Teun?

Waarom doet Groen zelf niets aan het probleem?

Tip: Staken loont in dit boek. Teun doet wat de krijtjes vragen en wordt daar door de juf ook voor beloond. Staken, zoals de krijtjes nu deden, was gelinkt met heel wat straffe uitspraken. Grappig, maar misschien ook kwetsend voor Teun. Probeer de kinderen kritisch te laten denken over Staken. Wat vinden ze van Staken? Wat vinden ze van de sterke, boze reacties van de vriendjes? Probeer zelf zo neutraal mogelijk te blijven over het thema.

Gesprek over het boek en de illustraties

Bekijk samen met de groep de kaft en de tekeningen in het boek. Wat vinden ze van de tekening(en) (probeer de woorden mooi of lelijk te vermijden in deze fase)? Laat de kinderen nadenken wat ze van de tekening of delen van de prenten vinden. Het helpt om hen te laten omschrijven wat ze zien. Vraag welke dingen ze grappig vonden, waar ze minder blij van worden of wat ze zelf uit de tekening zouden knippen.

Laat de kinderen een boek (uit de KJV-selectie of een ander prentenboek) kiezen. Laat ze eens nadenken over wat er anders is bij de tekeningen. Lukt het de kinderen om verschillen in stijl, kleur, vorm, grootte... te benoemen?

Laat de kinderen focussen op die elementen indien het hen niet lukt.

Kunnen ze gelijkenissen vinden tussen de tekeningen van het andere boek?
Kunnen ze een vergelijking maken?

Optie 2: Het verhaal revisited

Materiaal

- Papier (net of klad)
- wasco's

Wanneer iedereen een kleurtje kiest (en een rol aanneemt zoals in het boek), kun je zelf het verhaal herschrijven. En natuurlijk kan de laatste tekening samen gemaakt worden!

Opdracht

Laat de kinderen zelf een kleur-krijtje kiezen.

Laat de kinderen nadenken over waarom hun kleurtje zou willen protesteren. Laat hen daarrond een tekening maken (voorbeelden genoeg in het boek).

Laat de kinderen een brief schrijven (indien de kinderen ouder zijn) of bij het tekening vertellen waartegen ze willen protesteren.

Laat de kinderen samen een tekening maken (eventueel verschillende groepen, als er teveel kinderen zijn) waarbij ze oplossingen zoeken voor hun probleem.

Tip 1: Met een groep oudere kinderen, kun je alle brieven en tekeningen verzamelen en zelf een prentenboek samenstellen. Met een groep jongere kinderen kun je een gelijkaardig resultaat bekomen als je hun 'vertelsels' in briefvorm noteert.

Tip 2: Met minder tijd, kan ook gekozen worden om enkel een nieuwe tekening te maken. Dan houden de kinderen rekening met wat de krijtjes hebben gevraagd, en tekenen ze Teuns tekening opnieuw.

Tip 3: Bekijk eventueel na het tekenen van de gezamenlijke tekening, of ze inderdaad met alles hebben rekening gehouden. Bevraag of het makkelijk of moeilijk is om met ieders wensen rekening te houden.

Optie 3: Een echte staking

Materiaal

- Karton, doeken, planken ...
- Papier (net of klad)
- Stiften, verf (let op de droogtijd!), wasco's
- Eventueel veeg-borstels of borstelstokken

Opdracht

Laat de kinderen nadenken over de laatste keer dat ze hun zin niet kregen of de laatste keer dat ze het gevoel hadden onheus behandeld te zijn. Vraag hen even stil te staan bij hoe ze zich voelden en waarom dat zo was.

Laat de kinderen even nadenken over een slogan die duidelijk maakt wat ze toen eigenlijk echt wilden. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van een rijm-zin.

Afhankelijk van het beschikbare materiaal, kunnen ze een eigen spandoek maken of protestbordje creëren.

Laat de kinderen een protestmars lopen, doen (luid scanderen, lawaai etc.) voor waar zij willen voor opkomen.

Tip: Eindig met een cool-down moment om de kinderen terug rustig te krijgen. Dit kan bv. aan de hand van een kringgesprek met volgende richtvragen: is dit een goede manier om je zin te krijgen? Werkt dit? Waarom wel/waarom niet? Heb je dit al eens gedaan? ...

Andere leestips

Paultje en het paarse krijtje / Crockett Johnsons (Lemniscaat)

Monsterboek / Alice Hoogstads (Lemniscaat)

Het krijtje / Marije Tolman & Iris van der Heide (Lemniscaat)

De draad van Alexander / Sieb Posthuma (Leopold)